DAN TĂRCHILĂ

TEATRU

HOȚUL PERFECT

Comedie nepolițistă

PERSONAJELE:

PAZNICUL DE NOAPTE

NECUNOSCUTUL

DECORUL:

Fațada unei magazii care dă într-o stradă direct în trotuar. Două uși imense, închise bine cu trei bare de fier prinse de-a curmezișul. În dreapta, un stîlp cu un bec electric aprins.

E trecut de miezul nopții.

La ridicarea cortinei, Paznicul se plimbă cu pași mari prin fața magaziei. Cînd ajunge sub conul de lumină al becului, se oprește și se uită la ceasul de la mînă. În acest moment, apare Necunoscutul.

NECUNOSCUTUL (se apropie la oarecare depărtare de Paznic, amabil) : Merge ?

PAZNICUL : La secundă ! Unu fără douăzeci.

NECUNOSCUTUL (zîmbind) : Nu ceasul, slujba. Te-am întrebat dacă merge sau, ca să zic așa, dacă nu te plictisești toată noaptea.

PAZNICUL : N-am cum, dacă păzesc.

NECUNOSCUTUL (se apropie de Paznic) : Mă gîndesc că stînd singur toată noaptea... Ai un foc ?

PAZNICUL (scoțînd un chibrit) : Am.

NECUNOSCUTUL (scoate un pachet cu țigări) : Fumezi ?

PAZNICUL (luînd o țigară) : Mulțumesc.

NECUNOSCUTUL (în timp ce-i aprinde țigara Paznicului) : Mă gîndeam că, stînd singur toată noaptea, te plictisești. (Își aprinde și lui.)

PAZNICUL : Dacă m-aș plictisi, m-aș lăsa de meserie.

NECUNOSCUTUL : De multe ori m-am întrebat ce-i aia un paznic de noapte ? Zicea unul într-o zi că ai nevoie de nu știu ce calități ca să te primească. E adevărat ?

PAZNICUL : Habar n-am... Cînd m-au primit, nu mi-au spus ce calități am. Au zis doar că-s bun și gata. Uniformă, fluier, pistol și-apoi repartiție.

NECUNOSCUTUL : Și te-au repartizat aici.
PAZNICUL : Am mai avut și-n altă parte.
NECUNOSCUTUL : Și-aici ce păzești ? (Gest spre magazie) Hărăbaia asta ?
PAZNICUL : Ihm !
NECUNOSCUTUL : Ce-i înăuntru ?
PAZNICUL : Motoare. Nu știu pentru ce sînt, dar motoare.
NECUNOSCUTUL : De automobil, probabil.
PAZNICUL : Nu, mult mai mari. Niște motoare electrice.
NECUNOSCUTUL : Și dacă-s așa mari, de ce le păzești ? Că doar nu le poate fura nimeni.
PAZNICUL : Trebuie păzite.
NECUNOSCUTUL : A-ncercat cineva să le fure ?
PAZNICUL : Pîn-acum nu. Da poți să știi ? Și-apoi nu-i o treabă să lași întîi să te fure sau mai știu eu ce, și după aia să-ți treacă prin cap să pui pază. E ca și cum ai fi părtaș cu hoțul. Uite, motoarele-astea vreau să zic. Nu le poți lua decît încărcate în camioane și mai e nevoie și de macarale ca să le-ncarci în camioanele alea, da vorba ceea că te poți aștepta la orice și te trezești într-o dimineață cu magazia goală.
NECUNOSCUTUL (rîzînd) : În cazul ăsta, de mine n-are de ce să-ți fie teamă. N-am venit nici cu camioane, nici cu macarale și sînt singur, după cum vezi. Cînd ți-am cerut un foc adineauri, mă și gîndeam să nu crezi altceva.
PAZNICUL : Nu mi-e frică de hoți. Îi simt de departe.
NECUNOSCUTUL : Chiar ?
PAZNICUL : Hoții au un „miros“ al lor. Îi simți cînd se apropie. Uneori de foarte departe îi simți.
NECUNOSCUTUL (amuzat) : Aiurea !
PAZNICUL : Nu-i poveste. Toți hoții pot fi mirosiți de la distanță.
NECUNOSCUTUL : Dac-ar fi cum zici dumneata, într-o singură zi lumea ar scăpa de hoți. S-ar forma o echipă de oameni cu mirosul fin ca al dumitale și n-ar avea ce-alege pînă seara.

PAZNICUL: Numai c-ar trebui ca-n echipa asta să nu se strecoare și cîțiva hoți! (Rîd amîndoi.) Ehei, să fi trăit pe vremea lui Vlad Țepeș, n-ar mai fi fost nevoie să păzim. Cum te prindea că furi, cum te trăgea în țeapă! Ca pe o potîrniche.

NECUNOSCUTUL: Ai fi murit de foame cu meseria dumitale... de paznic.

PAZNICUL (rîde amuzat): Asta nu mi-a trecut prin cap!

NECUNOSCUTUL: Și-apoi, dacă nu mai erau nici hoți și nici paznici, că nu era nevoie, ce mai rămînea? Că pămîntul ăsta, în afară de hoți și de paznici nu mai are alte animale superioare. (Schimbînd vorba.) Nu te superi că m-am oprit puțin să stăm de vorbă, nu? Nu prea am somn. Adică n-am deloc. Sînt și enervat. În sfîrșit, dumneata oi fi liniștit în chestiuni dintr-astea, dar eu mă consum ca un prost. Parc-aș juca eu! Patimă, domnule, patimă! Și crezi că n-am încercat? De cîte ori! Nu pot să scap de ea. Are și părțile ei frumoase, e adevărat. Cînd te vezi acolo pe stadion și-n fața ta pe gazonul tuns proaspăt, mingea zboară printre cei douăzeci și doi, uiți de toate necazurile.

PAZNICUL (care l-a ascultat ca unul care are aceeași patimă, izbucnește bucuros): Te pomenești că-ți place fotbalul?! Păi și mie!

NECUNOSCUTUL: Sînt mort după el!

PAZNICUL (pasionat): Da eu! E și un joc frumos, domnule, ce mai! Mai ales cînd se joacă elegant ca Pelle sau Eusebio, sau ca ăla... care-a fost făcut lord de regina Angliei.

NECUNOSCUTUL: Uriași!

PAZNICUL: Internaționali, ce vrei!

NECUNOSCUTUL: Nu ca ai noștri! (Se așază pe bordura trotuarului își stinge țigara cu piciorul, apoi dezamăgit.) Și tocmai azi mi-au făcut-o. Bătaie ca asta n-au mîncat ei niciodată. (Scrîșnind.) Doi la zero!

PAZNICUL: Ai fost azi după-masă?

NECUNOSCUTUL: Da, am fost.

PAZNICUL : Și eu ! Nu pierd nici unul, mai ales în campionat !

NECUNOSCUTUL : I-aș fi strivit acolo, pe teren ! N-aveau voie, domnule, n-aveau voie să piardă.

PAZNICUL (sărind înflăcărat) : Sigur că n-aveau voie ! Și asta numai din cauza lui Tudor.

NECUNOSCUTUL (cu superioritate) : Ce știi dumneata ?

PAZNICUL : Păi nu-ți spusei c-am fost pe stadion ? Cum să tragi la poartă cu glezna făcută praf ? Că de tras, a tras, n-ai ce zice, da imprecis.

NECUNOSCUTUL : Doi bani, auzi, doi bani nu mai dau pe Venus.

PAZNICUL : Venus e echipa mea preferată. Totdeauna am ținut cu ea.

NECUNOSCUTUL : Sînt scîrbit.

PAZNICUL : Eu am încredere în echipa asta ca-n nu știu ce.

NECUNOSCUTUL : Eu nu mai am. Asta-i, că nu mai pot să am.

PAZNICUL : Asta-i echipă tare, de campionat. Ai să vezi. Pentru c-a pierdut un meci ?! Se-ntîmplă, domnule, fii serios ! Data viitoare, rupe !

NECUNOSCUTUL : Dar în fața cui a pierdut, așa nu pui problema ? În fața unei echipe de mîna a doua !

PAZNICUL (trebuie să recunoască) : Asta cam așa e. N-au fost în formă băieții. Și-apoi, Tudor care șchiopăta cu glezna făcută praf... că se vedea cum șchiopăta. Mă mir cum l-au lăsat să joace.

NECUNOSCUTUL (după o tăcere, cu gravitate) : Vrei să știi de ce au pierdut azi meciul ?

PAZNICUL : De ce ?

NECUNOSCUTUL (cu pauze între cuvinte) : S-au lăsat... bătuți !

PAZNICUL : Cum adică... s-au lăsat ? (Refuzînd ideea.) Nu se poate !

NECUNOSCUTUL : Ți-aduci aminte de faza din prima repriză, cînd Tudor era singur în fața porții adverse ?

PAZNICUL (e numai ochi și urechi) : Ei ?

NECUNOSCUTUL : Singur cu mingea și cu portarul înaintea lui, la cincisprezece metri ? Eram aproape

și am văzut toată faza. Portarul era de-a dreptul înnebunit. I se citea disperarea pe față. Și ce-a făcut Tudor ? A tras ?

PAZNICUL : Nu, n-a tras.

NECUNOSCUTUL : A pasat pe extremă, în loc să tragă.

PAZNICUL : Da... cam așa.

NECUNOSCUTUL : Și știi de ce n-a tras ? Fiindcă ar fi fost gol sigur. (Cu înțeles ascuns.) Dar nu trebuia să să fie gol.

PAZNICUL (nu înțelege, dar intră la bănuieli) : Nu trebuia ?!

NECUNOSCUTUL : Și pe urmă, în repriza a doua, chiar la început, în minutul patru, ți-amintești ?

PAZNICUL : Pe deasupra porții !

NECUNOSCUTUL (se ridică și continuă gesticulînd) : Tot Tudor al dumitale, al nostru, adică, în care credeam orbește. Vine bolid pe mijloc, primește mingea, trece printr-un dribling de zidul apărării și... eh, în fața porții, la zece metri, trimite mingea pe deasupra. (Strigînd.) Pe deasupra !

PAZNICUL : Sst ! Sculăm tot blocul din colț !

NECUNOSCUTUL (se așază din nou pe bordura trotuarului) : Nici nu știu cum a putut. Doar c-a vrut, altfel nu se explică. Și cu ochii-nchiși să fi tras, și tot în poartă ar fi nimerit de la zece metri ! (Apoi.) Sînt sigur că l-au vîndut ! (Paznicul îl privește neînțelegînd) : Meciul. Au vîndut meciul !

PAZNICUL (ca și cum cineva i-ar fi dat o lovitură în cap) : Venus ?! Să facă o treabă ca asta ?

NECUNOSCUTUL : De altfel, am și prins eu ceva după meci. C-ar fi spus chiar unul din echipă, unul dintr-ai lor.

PAZNICUL (e atît de trist) : Și pentru ce ? Pentru ce, domnule ?

NECUNOSCUTUL : Pentru bani sau... mai știu eu pentru ce alte interese. Să-i ia dracu !

PAZNICUL : Bine, dar asta e... (Nici nu mai poate vorbi de amărăciune.)

NECUNOSCUTUL : Dacă-ți spun că nu pot dormi ! De cînd am aflat. D-aia nu-i bine să știi tot. O parte

ne-ajunge. Partea frumoasă. Cealaltă nu-i bine s-o cunoaștem. Ca să putem dormi. Altfel, umbli noaptea pe străzi, ca mine, și fumezi. (Scoate iar pachetul de țigări, către paznic.) Mai ia și dumneata o țigară.

PAZNICUL (nu-i aminte de nimic) : Mulțumesc. Aprinde-ți dumneata...

(Apoi se apropie cu priviri cercetătoare de magazie, controlează barele de fier și se întoarce lîngă stîlpul electric, ridicînd din umeri a nedumerire.)

NECUNOSCUTUL (indiferent) : Ceva-n neregulă ?

PAZNICUL : Nu știu ce mi s-a părut. Parcă umbla cineva prin apropiere. Da nu-i nimic. Mi s-a părut și-atîta tot.

NECUNOSCUTUL : Să zicem că cineva vrea să dea o lovitură. Ce-ai face ?

PAZNICUL (mai are încă ceva din tristețea dinainte) : Mai sînt cîțiva paznici în cartier. E de-ajuns să fluier. Vin toți, și-apoi am și armă.

NECUNOSCUTUL : Așa-i, că ai și armă.

PAZNICUL (după o tăcere, uitînd parcă de prezența Necunoscutului, ca și cum și-ar exprima un gînd intim și drag) : Columb !

NECUNOSCUTUL (n-a auzit bine) : Ai spus ceva ?

PAZNICUL (cu mare jenă, ca și cum ar fi fost prins asupra unui fapt nepermis) : O vorbă...

NECUNOSCUTUL : Ce vorbă ?

PAZNICUL : O vorbă de-a mea. Așa zic eu, adică mi-aduc aminte uneori... de cineva, cînd nu sînt în toate apele : de Columb.

NECUNOSCUTUL (privindu-l ironic) : Care, ăla cu oul ?

PAZNICUL : Dintre toți oamenii mari de care am auzit și eu prin școală, că n-am făcut decît șapte clase, uite, de Columb ăsta m-am legat cel mai mult.

NECUNOSCUTUL (cu dispreț) : Ce-ți veni și cu Columb ?

PAZNICUL (e din nou bine dispus) : Mi-aduc aminte, cînd ne-a povestit învățătorul prima dată despre el, eu rămăsesem cu gura căscată, uite așa. (Deschide gura să-i arate.) Ce-am mai rîs, și eu singur am rîs după aia, că-nvățătorul strigase la mine : „Vezi, mă, că ți se-ntepenește gura !“ (Rîde, apoi.) Strașnic

om Columb ăsta, domnule ! Ce curaj la el să plece pe niște corăbii ca vai de ele numai ca să descopere America ! De mic copil voia să o descopere. Și cum s-a bătut cu marinarii lui, care țineau morțiș să se-ntoarcă după nu știu oîte luni cît merseseră ei pe ocean fără să dea de pămînt. Și cum el nici n-a vrut s-audă de-ntoarcere și cum într-o zi a strigat „Pămînt !“, căci ajunsese pînă la urmă la țărm, cînd nici unul nu credea într-o ispravă ca asta a lui, ca el să fie adică primul care să pună piciorul pe America de care nimeni n-avea habar că există. (A obosit vorbind repede și fără pauză.) Asta-nseamnă ceva, să nu te dai bătut !

NECUNOSCUTUL (cu un surîs plin de indulgență) : Dumneata ești un naiv, nu te supăra că ți-o spun.

PAZNICUL (e atît de prins, încît nici nu-l aude) : Și băiatului meu îi povestesc de multe ori, fiindcă văd eu că-i place, ăstuia mare, că ăl mic are numai patru ani, și-i bine să știe și el.

NECUNOSCUTUL : Cine, ăla mic ?

PAZNICUL : Nu, ălălalt, nu-ți spusei ? Ce-or fi simțit oamenii în dimineața aia cînd Columb a strigat suit pe punte : „Pămînt !“ Ei, care nu vroiau, proștii, să creadă în ce vede el, că dracu știe cum o fi pe lumea asta, că sînt oameni născuți parcă să descopere Americi sau mai știu eu ce altceva.

NECUNOSCUTUL : Ei, domnule paznic, toate poveștile astea cu Columb sau cu alții ar trebui interzise. Columb a fost un fricos, mai fricos decît un șoarece.

PAZNICUL (cu o izbucnire exagerată) : Uite ce-i, pînă-aici ! Nu-ți dau voie, înțelegi dumneata ? Nu-ți dau voie și gata ! (Îi întoarce repede spatele și continuă înverșunat.) Odată, într-a patra primară, l-am bătut pe unul din banca-treia de l-am snopit. Striga-n recreație prin curte în spatele meu : „Păzea, mă, că trece Columb !“ (Se întoarce spre Necunoscut.) L-am bătut de l-am snopit. Nu atunci, mai tîrziu, da tot în ziua aia, cînd ne-a dat drumu-acasă. O săptămînă nu m-am dus la școală, nu că n-aș fi vrut, ci doar că-nvățătorul a venit la tata și nu știu ce i-o fi spus că

tata m-a ținut în casă toată săptămîna aia. (Apoi prins din nou în mrejele amintirilor.) O iarnă-ntreagă am păzit stiva de lemne din curte, cînd ai mei erau plecați la lucru și ne era frică să nu ni le fure vecinii, că ne murise cîinele otrăvit, tata zicea că tot de vecini. Ei, acolo, lîngă lemne, n-aș fi putut sta ore-ntregi, dacă nu era Columb să mă gîndesc la el. „Pămînt !“ „Uite colo pămînt !“ Și era dimineață cînd a zis el asta, pricepi dumneata ? Că și apoi, cînd mă făcusem mai mare, am păzit niște butoaie cu brînză ale băcanului de lîngă noi, cînd se ducea el cu treburi prin oraș. Și tot la Columb mă gîndeam acolo lîngă butoaiele-alea. „Pămînt ! Am ajuns la țărm !“ Asta e, ajunsese acolo unde voia. Și-l simțeam pe Columb că mă bate pe umăr așa prietenește ca pe marinarii lui. (Rămîne tăcut cîteva clipe.)

NECUNOSCUTUL (foarte liniștit) : Numai că nu era dimineață.

PAZNICUL (nu pricepe) : Cînd, domnule ?

NECUNOSCUTUL : Atunci cînd a strigat „Pămînt !“

PAZNICUL (puțin contrariat) : Nu ?!... Eu așa știam, că era dimineață. Și soarele era roșu și...

NECUNOSCUTUL (întrerupîndu-l) : Nu, și nici Columb n-a fost acela care a strigat „Pămînt !“.

PAZNICUL (brusc, refuzînd ideea) : Ei, nu !

NECUNOSCUTUL : Altul a strigat, unul dintre marinari care tocmai lega o pînză pe catarg.

PAZNICUL (profund dezamăgit) : Nu Columb ?

NECUNOSCUTUL : Și de fapt, el n-a descoperit America dintr-odată.

PAZNICUL : Da... cum ?

NECUNOSCUTUL : Întîi a ajuns la niște insule și apoi s-a întors în Spania, neștiind unde ajunsese. A plecat din nou și a mai descoperit o bucată de țărm. Patru călătorii a făcut pînă să-și dea seama ce descoperise.

PAZNICUL : Patru ?!... Nu dintr-odată ?!

NECUNOSCUTUL (după o tăcere) : Și la drept vorbind, povestea asta a lui Columb e o mare minciună.

PAZNICUL (îngrozit și revoltat) : O... minciună ?!

NECUNOSCUTUL : Pentru că nu Columb a descoperit America !

PAZNICUL (cu lacrimi parcă în glas) : Nu ?!

NECUNOSCUTUL : Niște corăbieri norvegieni ajunseseră acolo înaintea lui. (După o clipă de gîndire.) Cu vreo șase sute de ani înaintea lui.

PAZNICUL (bîiguind, disperat) : Cu... șase... sute... ? Nu se poate ! (Încercînd o contraofensivă) Columb a descoperit-o, pentru că... pentru că el trebuia s-o descopere.

NECUNOSCUTUL : Dacă era sortit, de ce a vrut la un moment dat să se-ntoarcă din drum ? Să lase totul baltă, și călătorie, și descoperire, și glorie ? De ce ?

PAZNICUL : El !? A vrut el... să... se-ntoarcă din drum ?

NECUNOSCUTUL : Întîmplarea a făcut să vadă marinarul ăla pămînt și să strige de pe catarg. Columb scrie în jurnalul lui de bord că nu mai avea nici o speranță și că hotărîse să se-ntoarcă.

PAZNICUL (de-abia mai poate vorbi) : Bine, domnule... da... ce spui dumneata, eu n-am... jurnalul de bord... eu nu știu..

NECUNOSCUTUL : Oricine ar fi putut descoperi America, și eu, și dumneata. Nu există eroi, n-au existat niciodată, ascultă-mă pe mine. Noi îi facem pe unii, și asta numai din lipsa noastră de orgoliu. Ne minimalizăm pe noi înșine, ne călcăm singuri în propriile noastre picioare, ne aruncăm cu bună știință în mocirla uitării și toate astea ca să-i facem pe alții nemuritori. Ca și cum dumneata sau eu am fi niște idioți care n-am putea trăi dacă n-ar fi existat Columb ! Haide, domnule, eroii nu ne folosesc la nimic.

PAZNICUL (aruncat într-o stare de deznădejde care-ți face milă, bolborosește pentru el) : Nu el... Va să zică, nu era nici dimineață. Și alții au ajuns înainte acolo... Eu de unde să știu ?! (Se așterne o lungă tăcere în care Paznicul rămîne ca siderat. Într-un tîrziu, Paznicul devine atent, ca și cum ar fi auzit un zgomot, și caută să prindă direcția din care a venit, apoi se apropie de magazie, controlează atent barele

de fier ale ușilor, cercetează ușile, privește de-a lungul pereților laterali și se întoarce vădit contrariat.) Nimic...

NECUNOSCUTUL (amuzat) : Ai „mirosit" vreun hoț ?

PAZNICUL (stingherit de propria lui nedumerire) : Nu... Mi s-a părut... Vreo pisică, poate,... sau vreo vrabie sub streșini...

NECUNOSCUTUL : Cu siguranță. (Apoi.) S-o fi făcut unu ?

PAZNICUL (uitîndu-se la ceas, răspunzînd în silă, fără chef) : Și un sfert.

NECUNOSCUTUL (după o tăcere, către Paznic care e cu gîndurile foarte departe și care a rămas tulburat după discuție) : Și chiar îți convine să faci serviciu de noapte ?

PAZNICUL (muncit de gîndurile lui, încet, absent) : Atunci înseamnă că nu mai e nimic sfînt... nimic sfînt în nimeni, dacă nici în el... (Acum realizează că Necunoscutul l-a întrebat ceva.) Ce-ai spus ? Parc-ai zis ceva ?

NECUNOSCUTUL : Cum de-ți convine să lucrezi noaptea ?

PAZNICUL (nu-i mai e aminte să continue discuția, dar răspunde totuși) : Dorm ziua, pînă aproape de prînz. Mi-ajunge. Pînă vine nevasta de la lucru și mîncăm. Apoi am și toată după masa liberă.

NECUNOSCUTUL : Cunosc un caz în care nevasta unuia a făcut pe dracu-n patru ca să-l convingă să intre în tura de noapte. Pînă la urmă a prins-o. Adică venea noaptea la ea, cînd bărbatul era plecat în tură. A ieșit un tărăboi de-ți era mai mare dragul !

PAZNICUL : Crezi că d-aia l-a trimis să lucreze noaptea ?

NECUNOSCUTUL : Cu femeia să nu te pui niciodată. E-n stare să te-nșele și cînd e cu tine-n pat.

PAZNICUL : Cum... adică ?

NECUNOSCUTUL : Să zicem că se culcă cu tine. Bun ! Și cînd se culcă cu tine, ea se gîndește la altul și tot culcatul ăla nu mai face două parale, dacă tu ești lîngă ea, lipit de ea, și ea simte pe altul alături și

toată dragostea ei, din clipele alea o dă altuia, nu ție care o stringi și o giugiulești și crezi că-i a ta.

PAZNICUL : Ce tot spui dumneata acolo ?

NECUNOSCUTUL : Coarnele astea sînt mai mari decît coarnele pe care ți le pune cînd se-ntîlnește pe ascuns cu tipul ei.

PAZNICUL (cu o izbucnire plină de interes) : Și cum dracu poți să știi că se gîndește la altul cînd ești lîngă ea în pat și... mă-nțelegi ?

NECUNOSCUTUL : E și aici ceva ce seamănă cu simțul de care-mi vorbeai adineauri, ăla de a descoperi pe hoți de la distanță. Totul e să-ți treacă prin cap că ți s-ar putea întîmpla și ție. De fapt, aici stă tot secretul tuturor descoperirilor pe care le faci în viață. Nu-ți trece, nu afli niciodată nimic. După aia, e ușor, în cîteva zile, o prinzi. Nevasta adică.

PAZNICUL (repede, cu mare interes) : Da cum ?

NECUNOSCUTUL : O vorbă nelalocul ei, un gest ciudat, în sfîrșit ceva care o demască, și o prinzi.

PAZNICUL (încet, pentru el) : Un gest... o vorbă... (Tare.) Ce gest ? Ce vorbă ?

NECUNOSCUTUL : Eu știu ?! Să zicem un gest de lehamite. O vezi că nu-i aminte de tine, ba parcă a și uitat că ești în pat lîngă ea. Și tocmai atunci.

PAZNICUL (fără voia lui) : Da, ai dreptate. Se-ntîmplă... (Apoi repede dîndu-și seama că și-a demascat propriile-i temeri.) Adică, vreau să spun că se poate întîmpla oricui.

NECUNOSCUTUL : Firește, oricui. Sau o vorbă, o vorbă oarecare, o lași să treacă neobservată... Uite, de exemplu, o auzi zicînd așa dintr-odată : „Hai pușstiule, iubește-mă". Și ea nu ți-a spus niciodată „pușstiule". (Zîmbind.) „Pușstiule" îi zice celuilalt.

PAZNICUL (rămas pe gînduri) : Cîte vorbe nu se spun atunci ! Parcă mai stai să le auzi !...

NECUNOSCUTUL : Tocmai, cîte nu se spun ! E de ajuns să le bagi la cap și să vezi după aia ce ascund vorbele alea. (Apoi brusc.) Ești însurat de mult ?

PAZNICUL : Da... sînt.

NECUNOSCUTUL : Bine, dar de mult ?

PAZNICUL : Zece ani.
NECUNOSCUTUL : Oho !
PAZNICUL : Ce vrei să zici ?
NECUNOSCUTUL : Că e mult.
PAZNICUL (are un gest de enervare ce trădează o frămîntare pe care ar dori să o ascundă, dar nu reușește) : Ai o țigară ?
NECUNOSCUTUL (prompt) : Cum nu ? Și două. (Îi întinde pachetul cu țigări.) Ia !
PAZNICUL (ia o țigară pe care Necunoscutul i-o aprinde) : Mulțumesc. (Începe să fumeze, trăgînd fumul în piept ca și cum ar ofta.)
NECUNOSCUTUL : La ce te gîndești ?
PAZNICUL (mințind) : La nimic. (Apoi învins de gînduri.) Se vede treaba că dumneata ai experiență mare în chestii d-astea, de femei.
NECUNOSCUTUL : Am.
PAZNICUL : Însurat ?
NECUNOSCUTUL : Fost și vindecat.
PAZNICUL (cu timiditate) : Te-a-nșelat ?
NECUNOSCUTUL : Ce mai întrebi ?! Toate înșeală. Mai curînd sau mai tîrziu, dar toate. S-o știi de la mine. Căsnicia asta nu-i mare lucru de capul ei. Pînă la urmă... (Gest de scîrbă.)... eh !
PAZNICUL : Mai sînt și copiii...
NECUNOSCUTUL : Da, mai sînt și ei. Trebuie să-i crești. Și odată ajunși mari, îți dau un picior undeva și nici nu se mai uită la tine. Cîte unul mai pune și mîna pe baston și te ciomăgește sau îți cară cîțiva pumni, ca să-ți mulțumească fiindcă l-ai crescut și l-ai făcut om. Citește și dumneata ziarele și ai să te convingi, dacă nu ești încă
PAZNICUL : Da, cam ai dreptate... citesc și eu destule prin ziare.
NECUNOSCUTUL : Și dumneata îți irosești viața păzind noapte de noapte magazia asta cu motoare sau mai știu eu care altă prăpădită de magazie cu alte motoare, ca s-ajungi un ramolit părăsit de ai tăi și să mori cînd nu mai poți îndura părerile de rău c-ai fost un prost să te sacrifici. Dragoste, copii, fum ! Abur ! Poate că nici atît : nimic !

PAZNICUL (cu îngrijorare) : Și eu... doi copii...
NECUNOSCUTUL : Nu te mai gîndi de pe acum ce-ai să pățești cu ei. Te poți aștepta la orice.
PAZNICUL : Da, la orice... (Apoi, brusc, în cîteva sărituri e lîngă ușa magaziei pe care o controlează atent, după care își aruncă privirile în jurul pereților laterali și se întoarce foarte tulburat.)
NECUNOSCUTUL : Ai sărit ca din pușcă. Ce e ?
PAZNICUL : Nu pricep nimic... Parcă cineva îmi dă tîrcoale... Cineva din întuneric... Parcă mă pîndește...
NECUNOSCUTUL : Ai armă.
PAZNICUL : N-am pățit niciodată ca-n noaptea asta, să mi se pară că cineva îmi dă tîrcoale și să nu fie nimeni. Sau... am eu ceva și nu știu ce am.
NECUNOSCUTUL : Nici nu-ți închipui cîte primejdii ne dau tîrcoale și nu le vedem. Ai auzit că peste zece mii de ani, pămîntul nostru se va opri ? Se va-nțepeni pur și simplu în osia lui și nu vor mai fi zile și nopți ca astăzi. Pe-o jumătate din el numai ziuă, pe cealaltă jumătate numai noapte. Ca pe lună. Și atunci adio viață, adio oameni, adio tot ! (Paznicul îl privește nedumerit.) Nu glumesc. Niște savanți au calculat cu mașinile lor electronice că-n zece mii de ani se va sfîrși cu noi.
PAZNICUL (cu o izbucnire deznădăjduită) : Și-atunci de ce ne mai zbatem atîta ?
NECUNOSCUTUL : Așa ziceam și eu, de ce ne mai zbatem ? Că lumea, la urma urmelor, e o mare gugumănie, o greșeală, o experiență ratată, ca să zic așa, a acelui care a făcut-o sau a ei însăși, dacă n-a făcut-o nimeni și s-a făcut singură. (Se ridică în picioare și ia o atitudine de orator la o tribună imaginară.) Fraților, oameni, ce fericire a căzut pe capul meu cînd m-am convins că voi muri ! Este o mare cinste, care mi s-a dat, cinstea de a nu fi etern și mulțumim cerului că ne-a făcut muritori și că ne-a înzestrat cu o conștiință ca să ne fie frică de moarte, și, mai ales, ca să trăim cu această frică toată viața noastră ! (Se așază din nou pe bordura trotuarului.) Că, ce să zic, nu mai pot de fericire că universul este veșnic și că eu mor mîine, poimîine ! Uite, asta-i bucuria vieții

mele : că eu mă curăț și cosmosul rămînc ! Să terminăm cu minciunile astea cu care ne mințim în fiecare zi !

PAZNICUL (prins cu totul, strigînd și el) : Da, ai dreptate. Să terminăm !

NECUNOSCUTUL (ajunge la paroxism) : Să mărturisim fără rușine : mi-e frică, nu mai pot de frică, ducă-se dracului viitorul, că tot nu-mi aparține, ducă-se și prezentul, că-mi fuge printre degete, și așa mai departe pînă ne-o durea gura și n-om mai putea-o deschide. (Rămîne o clipă tăcut să-și tragă răsuflarea, apoi se ridică, în timp ce Paznicul îl privește parcă paralizat, și continuă calm.) Și cu asta basta ! (Își izbește de cîteva ori pantalonii cu mîna pentru a-i scutura de praf, apoi duce două degete la borul pălăriei în semn de salut.) Te salut și-ți mulțumesc pentru chibrit... (Dă chibritul Paznicului, acesta întinde mîna și-l ia automat, parcă inconștient, apoi Necunoscutul iese liniștit.)

PAZNICUL (care n-a răspuns la salut și care nici măcar nu l-a urmărit pe Necunoscut cînd a plecat, mai rămîne încă un timp în acea stare de împietrire tulburătoare, ca apoi, brusc ca și cum s-ar fi trezit la realitate, e cuprins de o panică ce-i zguduie tot trupul și care ajunge repede la paroxism și-l face să țîșnească și să fugă drept la ușile magaziei, controlînd barele de fier cu mîinile tremurînde, gîfîind și abia putînd să vorbească în tot acest timp) : Motoarele !... Au furat... Nu-i nici o îndoială că au furat... (Apoi lovește isteric cu palmele și cu pumnii în uși și în pereții magaziei, continuînd să strige cu respirația tăiată.) Motoarele ! Nu-i nici o spărtură... Pe nicăieri nu-i nici o urmă... Pereții sînt întregi... Și cu toate astea... Da, da, cu toate astea au fost hoți aici și au furat... Sînt sigur că au furat... Nu-i nici o spărtură pe nicăieri... Atunci pe unde ?... Da de furat, au furat (Deodată scoate un strigăt puternic și sfîșietor, ca un geamăt lung, lipindu-se cu spatele de

ușa magaziei și întinzînd mîinile în lături ca un crucificat.) Aaaaaa ! . . . Nu motoarele ! . . . Motoarele sînt înăuntru. neatinse... Pe mine !... Pe mine m-au furat ! . . (Scoate un fluier și fluieră.) Prindeți-l ! Hoțul !... (Gîfîind.) Mi-a furat nevasta... și copiii... Prindeți-l. Și pe Columb mi l-a furat... M-a lăsat gol... fără echipa mea de fotbal și fără veșnicie... Nu mai am nimic... Mi-a luat rotirea pămîntului și a fugit cu ea, cu ea și cu tot ce agonisisem. (Fluieră din nou.) Hoțul ! Prindeți Hoțul ! . . . Hoțuuuuu !

CORTINA

1968